

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลัก 2 ประการ คือ ประการที่หนึ่ง เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมและความคิดเห็นของชุมชนในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน และประการที่สอง เพื่อเสนอแนะแนวทางที่เหมาะสมที่จะให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน เพื่อให้เข้าใจในประเด็นที่ศึกษาอย่างครบถ้วน ผู้ศึกษาจึงได้แบ่งผลการศึกษาออกเป็น 8 ขั้นตอน คือ

- 4.1 บริบทแหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำ
- 4.2 ข้อมูลทั่วไปของหัวน้ำครวเรือนหรือตัวแทน
- 4.3 ความคิดเห็นต่อสภาพแหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำในปัจจุบันของหัวน้ำครวเรือนหรือตัวแทน
- 4.4 ความต้องการการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำของหัวน้ำครวเรือนหรือตัวแทน
- 4.5 การตระหนักถึงปัญหา การได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยว และข้อมูลในการมีส่วนร่วมฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำ
- 4.6 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำ
- 4.7 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำ
- 4.8 ผลการสัมภาษณ์

4.1 บริบทแหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำ

ปัจจุบันอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย เป็นที่ตั้งของบ้านสบรวก (สามเหลี่ยมทองคำ) ที่มีประวัติศาสตร์ มีอารยธรรมเก่าแก่ ภูมิประเทศสวยงาม อากาศดี มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมชนเผ่า สามเหลี่ยมทองคำมีจุดเด่นทางการท่องเที่ยวเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยว ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ หากจะพูดถึงสามเหลี่ยมทองคำ นักท่องเที่ยวต่างใฝ่ฝันจะได้มา

ลุ่มผืนดินแดนที่ตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำโขง แม่น้ำนานาชาติ สามารถมองเห็นทิวทัศน์ใน 3 ประเทศ ได้พร้อมกัน คือประเทศไทยเรา ประเทศสาธารณรัฐเมียนมาร์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งมีภูมิประเทศที่ยังคงความเป็นธรรมชาติที่สวยงาม

ผู้ศึกษาได้ใช้เวลาศึกษาสภาพแหล่งท่องเที่ยวในช่วงฤดูการท่องเที่ยว คือระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2544 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2545 โดยประมาณเนื่องจากมีข้อจำกัดเวลาของหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาโท โดยเฉพาะระยะเวลาศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยเป็นช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวจะมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติมาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ทำให้การเก็บรวบรวมข้อมูลการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่เพื่อร่วมกันฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวมีความพร้อมความสะดวกด้วยประชาชนส่วนใหญ่จะอยู่ในพื้นที่เป็นส่วนใหญ่ สามเหลี่ยมทองคำในปัจจุบันนี้มีความพร้อมทางด้านการท่องเที่ยวการเดินทางไปท่องเที่ยวสะดวกสบายมีระบบสาธารณูปโภคที่จำเป็นค่อนข้างและได้มาตรฐาน โดยเฉพาะยุทธศาสตร์ทางการท่องเที่ยวที่มีแม่น้ำโขงเป็นแรงดึงดูด (Pull Factor) การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเส้นทางมรดกโลกลุ่มน้ำโขง (Mekong world Heritage)

ปัจจัยสนับสนุนศักยภาพทางการท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำ (3 A)

1. Attraction สามเหลี่ยมทองคำมีประวัติศาสตร์ความเป็นมามีวิถีชีวิต วัฒนธรรม ทั้งชาวไทยล้านนาและชาวไทยภูเขาที่มีแหล่งทางวัฒนธรรม ได้แก่ วัดภูที่เก่าแก่และเป็นจุดชมวิว แม่น้ำโขงมีพิพิธภัณฑสถานที่มีประวัติความเป็นมาที่น่าสนใจในอดีตที่ควรศึกษา

2. Amenities สามเหลี่ยมทองคำมีความพร้อมในด้านที่พักโรงแรม รีสอร์ท เกสต์เฮาส์ ไว้รองรับนักท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐานและอย่างเพียงพอ

3. Accessibility สามเหลี่ยมทองคำเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ซึ่งเป็นจังหวัดชายแดนในภูมิศาสตร์เรียกว่า Worth and South Economic corridor เป็นด้านใต้ของ Corridor ทางเหนือของรัฐบาลประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นเขตเศรษฐกิจสามารถติดต่อลงไปกรุงเทพมหานคร ประเทศมาเลเซีย ประเทศสิงคโปร์ เพื่อที่จะเดินทางออกทะเลได้และ ASEAN ได้ผนวกรวมกับ GMS (The Greater Mekong Sub-Region) มีผลให้จังหวัดเชียงรายได้โอกาสรับนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น

- ในด้านความปลอดภัย (Security) จังหวัดเชียงรายแม้จะเป็นจังหวัดชายแดน แต่ ก็มีความปลอดภัยสูงได้เปรียบประเทศเพื่อนบ้านอย่างมาก

- ในด้านความสะอาดสุขอนามัย (Sanitary) จังหวัดเชียงรายส่งเสริมเรื่อง Clean Food Good Taste ตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ อย่างจริงจัง

- ในด้านความพึงพอใจ (Satisfaction) ในช่วงฤดูการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวจะให้ความสนใจเดินทางมาท่องเที่ยวมากทั้งมาพักค้างและไปกลับใน 1 วัน แสดงว่าจังหวัดเชียงรายมีแหล่งท่องเที่ยวเป็นที่น่าสนใจของนักท่องเที่ยวมาก มีอำเภอแม่สายเป็นอำเภอชายแดนติดต่อกับจังหวัดท่าขี้เหล็กของสาธารณรัฐเมียนมาร์ สามารถเดินทางจากอำเภอแม่สายมาเที่ยวชมอำเภอเชียงแสน สามเหลี่ยมทองคำได้สะดวกสบาย แล้วเดินทางต่อไปอำเภอเชียงของที่มีแหล่งปลาน้ำจืดที่บ้านหาดไคร้เป็นปลาน้ำจืดที่ใหญ่ที่สุดในโลก และสามารถข้ามฟากไปยังฝั่งบ้านห้วยทราย แขวงเมืองบ่อแก้ว ของประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเพื่อท่องเที่ยวจับจ่ายซื้อของอย่างน่าสนใจเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวอย่างมาก

ความสะดวกด้าน Computer Internet Email โทรศัพท์ โทรสาร วิทยุ โทรศัพท์ ธนาคาร ATM การให้บริการต่าง ๆ สามเหลี่ยมทองคำได้เตรียมความพร้อม สำหรับรองรับนักท่องเที่ยวที่จะมีเพิ่มมากขึ้นในทุก ๆ ปี

4.2 ข้อมูลทั่วไปของหัวหน้าครัวเรือนตัวแทน

การศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนหัวหน้าครัวเรือน บ้านสบรวก (สามเหลี่ยมทองคำ) หมู่ที่ 1 ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย จำนวน 200 คน ประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ การเป็นสมาชิกกลุ่ม ภูมิลำเนาเดิม และระยะเวลาอยู่อาศัยในหมู่บ้านสบรวก (สามเหลี่ยมทองคำ) จากการศึกษา สรุปผลได้ดังนี้

4.2.1 เพศ

จากการศึกษาหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนบ้านสบรวก (สามเหลี่ยมทองคำ) ที่ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คือเป็นเพศหญิงร้อยละ 60.5 และเพศชายร้อยละ 39.5 ดังตารางที่ 4.1 แสดงให้เห็นว่า หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน บ้านสบรวก (สามเหลี่ยมทองคำ) ที่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย เนื่องมาจากในช่วงเวลาที่ทำการเก็บข้อมูลแบบสอบถามมีเพศหญิงอยู่ในพื้นที่มากกว่าเพศชาย ซึ่งอาจจะออกไปทำงานนอกบ้านหรือต่างพื้นที่หัวหน้าครัวเรือนให้ตัวแทน ซึ่งเป็นบุคคลในครอบครัวตอบคำถามดังกล่าวแทนเป็นจำนวนมาก

ตาราง 4.1 จำนวน และร้อยละ ของหัวหน้าครัวเรือน หรือตัวแทนจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	79	39.5
หญิง	121	60.5
รวม	200	100.0

4.2.2 ช่วงอายุ

จากการศึกษา หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนบ้านสบรวก (สามเหลี่ยมทองคำ) ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.5 รองลงมา คือ ช่วงอายุ 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.0 ช่วงอายุ 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.5 ช่วงอายุไม่เกิน 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 14.5 และช่วงอายุ 51 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 10.5 ดังตารางที่ 4.2 แสดงว่า หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนส่วนใหญ่มีอายุในช่วง 21-40 ปี ถือว่าเป็นช่วงที่ต้องรับภาระรับผิดชอบต่อครอบครัวมาก ดังนั้นหากแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนสามารถอยู่คู่กับหมู่บ้านแห่งนี้ไปโดยตลอด จะช่วยทำให้ครัวเรือนเหล่านี้มีรายได้ และมีงานทำตลอดไป ดังตารางที่ 4.2

ตาราง 4.2 จำนวน และร้อยละของหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน จำแนกตามช่วงอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เกิน 20 ปี	29	14.5
21 – 30 ปี	69	34.5
31 – 40 ปี	48	24.0
41 – 50 ปี	33	16.5
51 ปีขึ้นไป	21	10.5
รวม	200	100.0

4.2.3 ระดับการศึกษา

จากการศึกษา ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 40.5 รองลงมา มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 23.0 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 21.0 การศึกษาระดับ ปวส.หรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 10.5 การศึกษาระดับ ปวช. คิดเป็นร้อยละ 4.5 และการศึกษาระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 0.5 ดังตารางที่ 4.3 แสดงว่า หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนบ้านสบรวก (สามเหลี่ยมทองคำ) มีการศึกษา ไม่ค่อยสูงนัก

หรือส่วนใหญ่ ไม่เกินระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โอกาสในการหางานนอกพื้นที่จะมีรายได้จากงานที่ทำไม่สูงนัก ดังนั้นหากแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนมีสภาพสมบูรณ์ และได้รับการฟื้นฟูเพื่อพัฒนาบริเวณพื้นที่ ให้มีความสะอาด สวยงาม มีความปลอดภัย ความโดดเด่นเฉพาะของแหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำมีธรรมชาติที่งดงาม เป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ซึ่งจะดึงดูดนักท่องเที่ยวจากทั่วโลก และจะช่วยหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนที่มีการศึกษาไม่สูงนักมีรายได้จากทรัพยากรในท้องถิ่นของตนเองได้สูงกว่าการไปประกอบอาชีพนอกสถานที่

ตาราง 4.3 จำนวน และร้อยละของหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
- ประถมศึกษา	81	40.5
- มัธยมศึกษา	46	23.0
- ปวช.	9	4.5
- ปวส. หรือเทียบเท่า	21	10.5
- ปริญญาตรี	42	21.0
- ปริญญาโท	1	0.5
รวม	200	100.0

4.2.4 อาชีพ

สรุปผลการพิจารณาด้านอาชีพของหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนบ้านสบรวก (สามเหลี่ยมทองคำ) พบว่า หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 30.0 รองลงมา ประกอบอาชีพเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 25.5 อาชีพค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 24.0 เป็นนักเรียนนักศึกษา แม่บ้าน หรือว่างงาน คิดเป็นร้อยละ 11.0 และประกอบอาชีพรับราชการหรือเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 9.5 ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.4 แสดงให้เห็นว่าหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนบ้านสบรวก (สามเหลี่ยมทองคำ) ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย อาชีพเกษตรกรรม และรับจ้าง ซึ่งสอดคล้องกับระดับความรู้ที่แสดงก่อนหน้านี้

ตาราง 4.4 จำนวน และร้อยละของหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
- เกษตรกรรม	51	25.5
- ค้าขาย	60	30.0
- รับจ้าง	48	24.0
- รับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ	19	9.5
- นักเรียน/นักศึกษา/แม่บ้าน/ว่างงาน	22	11.0
รวม	200	100.0

4.2.5 การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือองค์กร

สรุปผลการวิเคราะห์การเป็นสมาชิกหรือไม่เป็นสมาชิกกลุ่มหรือองค์กรใดในชุมชนของหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนบ้านสบรวก (สามเหลี่ยมทองคำ) พบว่า ส่วนใหญ่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มหรือองค์กรใด คิดเป็นร้อยละ 70.0 ในขณะที่เป็นสมาชิกกลุ่มหรือองค์กรใด คิดเป็นร้อยละ 30.0 เมื่อวิเคราะห์เฉพาะหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนที่เป็นสมาชิกกลุ่มองค์กร พบว่า ส่วนที่เป็นผู้นำชมรมหรือสมาคมต่าง ๆ ในหมู่บ้านสบรวก (สามเหลี่ยมทองคำ) คิดเป็นร้อยละ 55.0 รองลงมาเป็นคนะกรรมการหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 18.3 เป็นผู้นำเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 13.3 เป็นกำนัน หรือผู้ใหญ่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 1.7 และอื่น ๆ (กรรมการกองทุนหมู่บ้าน) คิดเป็นร้อยละ 11.7 ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.5 แสดงว่าหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนส่วนหนึ่งให้ความสนใจปฏิบัติงานสาธารณประโยชน์ และกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ให้กับท้องถิ่น ดังนั้นจึงเป็นกลุ่มที่มีความสำคัญในการเป็นแกนนำ เพื่อช่วยกันฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำซึ่งเป็นทรัพยากรท่องเที่ยวที่สำคัญของชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืนได้

ตาราง 4.5 จำนวน และร้อยละของหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน จำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่มหรือองค์กร

การเป็นสมาชิก	จำนวน (คน)	ร้อยละ
- ไม่เป็นสมาชิก	140	70.0
- เป็นสมาชิก	60	30.0
รวม	200	100.0

ตาราง 4.5 (ต่อ)

การเป็นสมาชิก	จำนวน (คน)	ร้อยละ
- กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	1	1.7
- คณะกรรมการหมู่บ้าน	11	18.3
- ผู้นำเกษตรกร	8	13.3
- ผู้นำชมรม หรือสมาคมในหมู่บ้าน	33	55.0
- อื่นๆ	7	11.7
รวม	60	100.0

4.2.6 ภูมิลำเนาเดิม

เมื่อพิจารณาจากภูมิลำเนาเดิมของหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนหมู่บ้านสบรวก (ตามเหลี่ยมทองคำ) พบว่า หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนส่วนใหญ่เป็นคนดั้งเดิมในหมู่บ้านแห่งนี้ คิดเป็น ร้อยละ 56.0 รองลงมา ย้ายมาจากจังหวัดอื่น คิดเป็นร้อยละ 15.5 ย้ายมาจากอำเภออื่น คิดเป็นร้อยละ 11.5 ย้ายมาจากตำบลอื่น คิดเป็นร้อยละ 9.5 ละย้ายมาจากหมู่บ้านอื่น คิดเป็นร้อยละ 7.5 ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.6 แสดงให้เห็นว่า หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนบ้านสบรวก (ตามเหลี่ยมทองคำ) ส่วนใหญ่เป็นบุคคลในท้องถิ่นโดยกำเนิด ดังนั้นย่อมทราบการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนซึ่งเป็นสมบัติร่วมของทุกคนเป็นอย่างดี

ตาราง 4.6 จำนวน และร้อยละของหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน จำแนกตามภูมิลำเนาเดิม

ภูมิลำเนาเดิม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
- เป็นคนในหมู่บ้าน	112	56.0
- ย้ายมาจากหมู่บ้านอื่น	15	7.5
- ย้ายมาจากตำบลอื่น	19	9.5
- ย้ายมาจากอำเภออื่น	23	11.5
- ย้ายมาจากจังหวัดอื่น	31	15.5
รวม	200	100.0

4.2.7 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน

จากการศึกษา หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนส่วนใหญ่พำนัอาศัยในหมู่บ้านมาแล้วไม่น้อยกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 46.5 รองลงมา พักอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน 21 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.5 พักอาศัยในหมู่บ้านมานานระหว่าง 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.0 นาน 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 8.5 และพำนักอาศัยมานานกว่า 51 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 7.5 ดังตารางที่ 4.7 แสดงว่าครอบครัวที่อาศัยอยู่ที่หมู่บ้านส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่นานพอสมควรแล้ว ได้เห็นพัฒนาการหรือความเจริญของท้องถิ่นมาโดยตลอด ฉะนั้นหากหน่วยงานราชการมีความประสงค์ที่จะให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการพัฒนาใดๆ แล้ว โอกาสที่จะได้รับความร่วมมือก็เป็นไปได้สูง

ตาราง 4.7 จำนวน และร้อยละของหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยในหมู่บ้าน

ระยะเวลา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เกิน 20 ปี	93	46.5
21 – 30 ปี	43	21.5
31 – 40 ปี	32	16.0
41 – 50 ปี	15	7.5
51 ปีขึ้นไป	17	8.5
รวม	200	100.0

4.3 ความคิดเห็นต่อสภาพแหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำในปัจจุบันของหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน

จากการศึกษาความคิดเห็นต่อสภาพแหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำในปัจจุบันของหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน เป็นการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความเสื่อมโทรมด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม ด้านสาธารณูปโภค ด้านสวัสดิภาพและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ด้านกิจกรรมในการท่องเที่ยว ด้านนโยบายการจัดการ ผลการศึกษามีดังนี้

4.3.1 ความเสื่อมโทรมด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม

จากการศึกษา หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนเห็นว่าความเสื่อมโทรมด้านนี้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ความคิดเห็นรายประเด็นที่หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนเห็นว่ามีความเสื่อมโทรมในระดับมาก คือ น้ำทิ้งจากร้านค้า บริการ บ้านพักอาศัย แสดงว่าหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนเห็นความเปลี่ยนแปลงด้านนี้ชัดเจนกว่า ส่วนความเสื่อมโทรมอื่น ๆ ด้านเดียวกันนี้ หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนมีความคิดเห็นว่ายู่ในระดับปานกลาง ประกอบด้วย ขยะสิ่งปฏิกูล ฝุ่นละออง การรुकล้ำพื้นที่ตามฝั่งแม่น้ำโขงบริเวณสามเหลี่ยมทองคำ อาคาร สิ่งปลูกสร้างในบริเวณสามเหลี่ยมทองคำ การจัดวางผัง จุดชมวิวบริเวณสามเหลี่ยมทองคำ สภาพการเข้าถึง เส้นทางคมนาคม และสภาพภูมิทัศน์สามเหลี่ยมทองคำ ดังตารางที่ 4.8

ตาราง 4.8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลค่า ความคิดเห็นต่อสภาพแหล่งท่องเที่ยวของหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม

ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ความเสื่อมโทรม
- การจัดวางผังจุดชมวิวบริเวณสามเหลี่ยมทองคำ	3.15	1.05	ปานกลาง
- การรुकล้ำพื้นที่บริเวณสามเหลี่ยมทองคำ	3.38	1.20	ปานกลาง
- อาคาร สิ่งปลูกสร้างในบริเวณสามเหลี่ยมทองคำ	3.25	1.21	ปานกลาง
- สภาพการเข้าถึง เส้นทางคมนาคม	3.07	1.19	ปานกลาง
- สภาพภูมิทัศน์สามเหลี่ยมทองคำ	2.89	1.14	ปานกลาง
- ขยะสิ่งปฏิกูล ฝุ่นละออง	3.42	1.17	ปานกลาง
- น้ำทิ้งจากร้านค้า บริการ บ้านพักอาศัย	3.59	1.25	มาก
เฉลี่ย	3.25	0.80	ปานกลาง

4.3.2 ความเสื่อมโทรมด้านสาธารณูปโภค

จากการศึกษา หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนเห็นว่าความเสื่อมโทรมด้านนี้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ปรากฏในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาความเสื่อมโทรมรายประเด็น พบว่า ตัวแทนหัวหน้าครัวเรือนมีความคิดเห็นความเสื่อมโทรมในระดับมาก คือ ที่จอดรถ ทั้งนี้เพราะตัวแทนหัวหน้าครัวเรือนเห็นว่า สามเหลี่ยมทองคำปัจจุบันมีนักท่องเที่ยวมาเป็นจำนวนมาก ที่ให้สถานที่จอดรถ มีไม่เพียงพอ ส่วนความเสื่อมโทรมในประเด็นอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับ คือ สิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ห้องน้ำ ห้องสุขา โทรศัพท์ และน้ำดื่ม น้ำใช้ ดังตารางที่ 4.9

ตาราง 4.9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลค่า ความคิดเห็นต่อสภาพแหล่ง
ท่องเที่ยวของหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน ด้านสาธารณูปโภค

ด้านสาธารณูปโภค	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ความเสื่อมโทรม
- ที่จอดรถ	3.65	1.29	มาก
- น้ำดื่ม น้ำใช้	2.93	1.25	ปานกลาง
- ห้องน้ำ ห้องสุขา	3.37	1.25	ปานกลาง
- โทรศัพท์	2.95	1.27	ปานกลาง
- สิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ	3.47	1.36	ปานกลาง
เฉลี่ย	3.27	0.96	ปานกลาง

4.3.3 ความเสื่อมโทรมด้านสวัสดิภาพและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว

จากการศึกษา หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนเห็นว่าความเสื่อมโทรมด้านนี้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาความเสื่อมโทรมรายประเด็น พบว่า หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนมีความคิดเห็นต่อความเสื่อมโทรมในระดับปานกลางทุกประเด็น เรียงตามลำดับ คือ ความปลอดภัยในการเยี่ยมชมและใช้สถานที่ ความปลอดภัยจากโจรผู้ร้าย และความปลอดภัยจากภัยธรรมชาติ แสดงว่า ความเสื่อมโทรมด้านนี้เมื่อเทียบกับความเสื่อมโทรมด้านอื่น ๆ ยังอยู่ในระดับไม่มากนัก ดังตารางที่ 4.10

ตาราง 4.10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลค่า ความคิดเห็นต่อสภาพแหล่งท่องเที่ยว
ท่องเที่ยวของหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน ด้านสวัสดิภาพและความปลอดภัยของ
นักท่องเที่ยว

ด้านสวัสดิภาพและความปลอดภัย	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ความเสื่อมโทรม
- ความปลอดภัยในการเยี่ยมชมและใช้สถานที่	2.70	1.17	ปานกลาง
- ความปลอดภัยจากโจรผู้ร้าย	2.54	1.20	ปานกลาง
- ความปลอดภัยจากภัยธรรมชาติ	2.52	1.10	ปานกลาง
เฉลี่ย	2.58	0.92	ปานกลาง

4.3.4 ความเชื่อมโยงด้านกิจกรรมในการท่องเที่ยว

จากการศึกษา หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนเห็นว่าความเชื่อมโยงด้านนี้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาความเชื่อมโยงรายประเด็น พบว่า หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนมีความคิดเห็นต่อความเชื่อมโยงในระดับปานกลางทุกประเด็น เรียงตามลำดับ คือ จำนวนนักท่องเที่ยวส่งผลกระทบต่อบริเวณสามเหลี่ยมทองคำ และงานประเพณีเทศกาลต่าง ๆ ส่งผลกระทบต่อสามเหลี่ยมทองคำ แสดงว่าจำนวนนักท่องเที่ยว และประเพณีเทศกาลต่าง ๆ ที่เป็นกิจกรรมสำคัญสำหรับดึงดูดนักท่องเที่ยวไม่ทำให้ความเชื่อมโยงด้านกิจกรรมมากนัก ดังตารางที่ 4.11

ตาราง 4.11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลค่า ความคิดเห็นต่อสภาพแหล่งท่องเที่ยวของหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน ด้านกิจกรรมในการท่องเที่ยว

กิจกรรมในการท่องเที่ยว	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ความเชื่อมโยง
- จำนวนนักท่องเที่ยวส่งผลกระทบต่อ			
บริเวณสามเหลี่ยมทองคำ	2.86	1.14	ปานกลาง
- งานประเพณีเทศกาลต่าง ๆ ส่งผลกระทบต่อ			
สามเหลี่ยมทองคำ	2.55	1.32	ปานกลาง
เฉลี่ย	2.70	1.13	ปานกลาง

4.3.5 ความเชื่อมโยงด้านนโยบายการจัดการ

จากการศึกษา หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนเห็นว่าความเชื่อมโยงด้านนี้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาความเชื่อมโยงรายประเด็น พบว่า หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนมีความคิดเห็นต่อความเชื่อมโยงในระดับปานกลางทุกประเด็น เรียงตามลำดับคือ ความหนาแน่นของร้านค้า/จำนวนร้านค้า การบำรุงรักษาสภาพพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ป้ายที่ใช้สื่อเพื่อความเข้าใจแก่นักท่องเที่ยว การปฏิบัติตามระเบียบ ข้อกฎหมาย การดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน ความหนาแน่นหรือจำนวนนักท่องเที่ยวที่มากเกินไปจนขีดความสามารถรองรับของพื้นที่ ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานกับประชาชน และการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำ ดังตารางที่ 4.12 แสดงว่าหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนเห็นว่าความเชื่อมโยงด้านนโยบายการจัดการของแหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำอยู่ในระดับปานกลาง ไม่รุนแรงจนยากต่อการแก้ไขปัญหา

ตาราง 4.12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลค่า ความคิดเห็นต่อสภาพแหล่งท่องเที่ยว
ของหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน ด้านนโยบายการจัดการ

ด้านนโยบายการจัดการ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ความเลื่อมโทรม
- ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานกับประชาชน	2.94	1.24	ปานกลาง
- การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำ	2.93	1.18	ปานกลาง
- ป้ายที่ใช้สื่อเพื่อความเข้าใจให้แก่นักท่องเที่ยว	3.12	1.20	ปานกลาง
- การปฏิบัติตามระเบียบ ข้อกฎหมาย	3.11	1.13	ปานกลาง
- การบำรุงรักษาสภาพพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว	3.23	1.14	ปานกลาง
- การดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน	2.99	1.13	ปานกลาง
- ความหนาแน่นของร้านค้า/จำนวนร้านค้า	3.24	1.29	ปานกลาง
- จำนวนนักท่องเที่ยว (ความหนาแน่น)	2.99	1.19	ปานกลาง
เฉลี่ย	3.07	0.78	ปานกลาง

4.4 ความต้องการการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำของ หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน

ความต้องการการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำของ
หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน เป็นการวิเคราะห์ระดับความต้องการในการมีส่วนร่วมฟื้นฟูแหล่ง
ท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมด้านค้นหาปัญหาและสาเหตุ
ของปัญหา ด้านการวางแผนฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว ด้านดำเนินกิจกรรมฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว ด้าน
การร่วมลงทุนฟื้นฟูสามเหลี่ยมทองคำให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ด้านการปฏิบัติงานฟื้นฟู
สามเหลี่ยมทองคำ และด้านการติดตามประเมินผล ผลการศึกษามีดังนี้

4.4.1 ด้านค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา

จากการศึกษา หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการ
ฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาความต้องการ
เข้าไปมีส่วนร่วมรายประเด็น พบว่า ตัวแทนหัวหน้าครัวเรือนต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในระดับมาก
ทุกประเด็น เรียงตามลำดับ คือ การแสดงความคิดเห็น ร่วมการพิจารณาถึงปัญหาและสาเหตุของ
ปัญหา แนวทางการมีส่วนร่วมฟื้นฟูอนุรักษ์สภาพพื้นที่ควรเกิดจากความต้องการของประชาชนใน

ท้องถิ่น และประชาชนควรรับรู้นโยบายที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ดังตารางที่ 4.13 แสดงว่า หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำด้านค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาในระดับมาก ทั้งนี้เพื่อต้องการทราบว่าปัญหาด้านใด จะสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างไร ทั้งนี้ตัวแทนหัวหน้าครัวเรือนทราบว่าแหล่งท่องเที่ยวนี้มีความสำคัญต่อชุมชน จึงต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูในทุกขั้นตอน

ตาราง 4.13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลค่า ความต้องการการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวของหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน ด้านค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา

การมีส่วนร่วมด้านค้นหาปัญหาและสาเหตุ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	การมีส่วนร่วม
- การแสดงความคิดเห็น ร่วมการพิจารณาถึงปัญหาและสาเหตุของปัญหา	3.78	1.02	มาก
- แนวทางการมีส่วนร่วมฟื้นฟูอนุรักษ์สภาพพื้นที่ควรเกิดจากความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น	3.83	1.12	มาก
- ประชาชนควรรับรู้นโยบายที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว	3.84	1.12	มาก
เฉลี่ย	3.81	0.89	มาก

4.4.2 ด้านการวางแผนฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว

จากการศึกษาหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน มีความต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาความต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมรายประเด็น พบว่า หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในระดับมากทุกประเด็น เรียงตามลำดับ คือ การพิจารณาแนวทางการอนุรักษ์พื้นที่บริเวณสามเหลี่ยมทองคำเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน การพิจารณากำหนดบทลงโทษแก่ผู้ฝ่าฝืนและก่อให้เกิดความเสียหายต่อบริเวณพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ และการแต่งตั้งคณะกรรมการวางแผนการฟื้นฟูและดูแลบริเวณพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.14 แสดงว่า หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการวางแผนฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำ

ในระดับมาก โดยเฉพาะการพิจารณาแนวทางการอนุรักษ์พื้นที่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืน เห็นว่าการวางแผนแนวทางการอนุรักษ์ ควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนจะเหมาะสมกว่าการให้บุคคลภายนอกซึ่งไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับพื้นที่เข้ามาวางแผนเพียงฝ่ายเดียว

ตาราง 4.14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลค่า ความต้องการการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวของหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน ด้านการมีส่วนร่วมวางแผน

ด้านการมีส่วนร่วมวางแผน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	การมีส่วนร่วม
- การแต่งตั้งคณะกรรมการวางแผนการฟื้นฟูและดูแลบริเวณพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ	3.67	1.38	มาก
- การพิจารณากำหนดบทลงโทษแก่ผู้ฝ่าฝืนและก่อให้เกิดความเสียหายต่อบริเวณพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ	3.70	1.39	มาก
- การพิจารณาแนวทางการอนุรักษ์พื้นที่บริเวณสามเหลี่ยมทองคำเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน	4.11	1.15	มาก
เฉลี่ย	3.83	1.02	มาก

4.4.3 ด้านดำเนินกิจกรรมฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว

จากการศึกษา หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน มีความต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาความต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมรายประเด็น พบว่า หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในระดับมากทุกประเด็น เรียงตามลำดับ คือ การมีส่วนร่วมฟื้นฟูสภาพภูมิทัศน์บริเวณสามเหลี่ยมทองคำ การมีส่วนร่วมสอดส่องดูแลผู้ที่ทำลายสภาพพื้นที่ของบริเวณสามเหลี่ยมทองคำ และการมีส่วนร่วมดูแลรักษาป่าและสื่อประชาสัมพันธ์บริเวณสามเหลี่ยมทองคำ ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.15 แสดงว่า หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนบ้านสบรวก (สามเหลี่ยมทองคำ) ต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมด้านดำเนินกิจกรรมฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวในระดับมาก ทั้งนี้เพราะตัวแทนหัวหน้าครัวเรือนเห็นว่ากิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวที่ตั้งอยู่ในชุมชน ชุมชนควรเข้าไปมีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ ด้วยตนเองมากกว่าการถูกกำหนดจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องเพียงฝ่ายเดียว

ตาราง 4.15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลค่า ความต้องการการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวของหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน ด้านการดำเนินกิจกรรม

ด้านดำเนินกิจกรรม	ค่าเฉลี่ย	S.D.	การมีส่วนร่วม
- การมีส่วนร่วมฟื้นฟูสภาพภูมิทัศน์บริเวณสามเหลี่ยมทองคำ	3.90	1.15	มาก
- การมีส่วนร่วมดูแลรักษาป่าและเครื่องหมายประชาสัมพันธ์บริเวณสามเหลี่ยมทองคำ	3.58	1.39	มาก
- การมีส่วนร่วมสอดส่องดูแลผู้ที่ทำลายสภาพพื้นที่ของบริเวณสามเหลี่ยมทองคำ	3.71	1.33	มาก
เฉลี่ย	3.73	0.98	มาก

4.4.4 ด้านการลงทุนฟื้นฟูสามเหลี่ยมทองคำให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

จากการศึกษา หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน มีความต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการลงทุนในรูปแบบต่าง ๆ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาความต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมรายประเด็น พบว่า หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในระดับมาก 3 ประเด็น เรียงตามลำดับ คือ การร่วมลงทุนด้วยการร่วมแรงร่วมใจ การร่วมแรงกาย และการร่วมลงทุนด้วยการร่วมสติปัญญา ความคิด ตามลำดับ และต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในระดับปานกลางประเด็นเดียวคือ การร่วมกำลังทรัพย์ ดังตารางที่ 4.16 แสดงว่า หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนบ้านสบรวก (สามเหลี่ยมทองคำ) ต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมด้านลงทุนฟื้นฟูสามเหลี่ยมทองคำให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ในทุก ๆ ด้าน เว้นแต่การลงทุนด้านกำลังทรัพย์ ทั้งนี้เพราะครอบครัวของประชาชนในบ้านสบรวก (สามเหลี่ยมทองคำ) มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่สูงมากนัก จึงสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมด้านอื่น ๆ ได้สูงกว่าการมีส่วนร่วมในลักษณะร่วมกำลังทรัพย์

ตาราง 4.16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลค่า ความต้องการการมีส่วนร่วม
ในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวของหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน ด้านการร่วมลงทุน

ด้านร่วมลงทุน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	การมีส่วนร่วม
- การร่วมแรงร่วมใจ	4.08	1.10	มาก
- การร่วมแรงกาย	3.89	1.12	มาก
- การร่วมสติปัญญา ความคิด	3.77	1.23	มาก
- การร่วมกำลังทรัพย์	3.46	1.21	ปานกลาง
เฉลี่ย	3.80	0.95	มาก

4.4.5 ด้านปฏิบัติงานฟื้นฟูสามเหลี่ยมทองคำ

จากการศึกษา หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน มีความต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานฟื้นฟูสามเหลี่ยมทองคำโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาความต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมรายประเด็น พบว่า หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในระดับมากทุกประเด็น เรียงตามลำดับ คือ การมีส่วนร่วมกันดูแลความสะอาดเรียบร้อยบริเวณพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.17 แสดงว่า หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนบ้านสบรวก (สามเหลี่ยมทองคำ) ต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมด้านปฏิบัติงานฟื้นฟูสามเหลี่ยมทองคำ เพราะเห็นว่าการเชื่อมโยงโครงข่ายด้านกายภาพของสามเหลี่ยมทองคำมีสูงมาก จึงต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานฟื้นฟูให้สามเหลี่ยมทองคำกลับสู่สภาพเดิมให้มากที่สุด

ตาราง 4.17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลค่า ความต้องการการมีส่วนร่วมในการ
ฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวของหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน ด้านปฏิบัติงานฟื้นฟู

ด้านปฏิบัติงานฟื้นฟู	ค่าเฉลี่ย	S.D.	การมีส่วนร่วม
- การมีส่วนร่วมกันปลูกต้นไม้บริเวณพื้นที่ สามเหลี่ยมทองคำ	3.69	1.25	มาก
- การมีส่วนร่วมกันดูแลความสะอาดเรียบร้อย บริเวณพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ	3.73	1.16	มาก
เฉลี่ย	3.71	1.09	มาก

4.4.6 ด้านติดตามประเมินผล

จากการศึกษา หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน มีความต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการฟื้นฟูสามเหลี่ยมทองคำโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาความต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมรายประเด็น พบว่า หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในระดับมากทุกประเด็น เรียงตามลำดับ คือ การมีส่วนร่วมพิจารณาถึงประโยชน์ที่ได้รับในกิจกรรมการอนุรักษ์บริเวณพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ การมีส่วนร่วมพิจารณาถึงผลดี ผลเสียในกิจกรรมการอนุรักษ์ฟื้นฟูบริเวณพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ และการมีส่วนร่วมพิจารณาถึงปัญหาและอุปสรรคในกิจกรรมการอนุรักษ์และฟื้นฟูบริเวณพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.18 แสดงว่า หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนบ้านสบวอก (สามเหลี่ยมทองคำ) ต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมด้านติดตามประเมินผลในทุกขั้นตอน เพื่อสามารถนำไปปรับปรุงแก้ไขให้เป็นไปตามความต้องการของชุมชน

ตาราง 4.18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลค่า ความต้องการการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวของหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน ด้านติดตามประเมินผล

ด้านติดตามประเมินผล	ค่าเฉลี่ย	S.D.	การมีส่วนร่วม
- การมีส่วนร่วมพิจารณาถึงผลดี ผลเสียในกิจกรรมการอนุรักษ์ฟื้นฟูบริเวณพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ	3.67	1.07	มาก
- การมีส่วนร่วมพิจารณาถึงประโยชน์ที่ได้รับในกิจกรรมการอนุรักษ์บริเวณพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ	3.72	1.06	มาก
- การมีส่วนร่วมพิจารณาถึงปัญหาและอุปสรรคในกิจกรรมการอนุรักษ์และฟื้นฟูบริเวณพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ	3.63	1.14	มาก
เฉลี่ย	3.68	0.91	มาก

4.4.7 สรุปความต้องการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำ

จากการศึกษาผลสรุปความต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำ พบว่า หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน ต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูสามเหลี่ยมทองคำโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาความต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมรายด้าน

พบว่า หัวหน้าครัวเรือนต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับ คือ วางแผนฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว ค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ร่วมลงทุนฟื้นฟูให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ดำเนินกิจกรรมฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว ปฏิบัติงานฟื้นฟู และมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการฟื้นฟู ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.19

ตาราง 4.19 สรุปค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลค่า ความต้องการการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวของหัวหน้าครัวเรือน หรือตัวแทน

การมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว	ค่าเฉลี่ย	S.D.	การมีส่วนร่วม
- ค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา	3.81	0.89	มาก
- วางแผนฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว	3.83	1.02	มาก
- ดำเนินกิจกรรมฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว	3.73	0.98	มาก
- ร่วมลงทุนฟื้นฟูให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน	3.80	0.95	มาก
- ปฏิบัติงานฟื้นฟู	3.71	1.09	มาก
- ติดตามประเมินผล	3.68	0.91	มาก
เฉลี่ย	3.76	0.76	มาก

4.5 การตระหนักถึงปัญหา การได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยว และข้อมูลในการมีส่วนร่วมฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำ

การศึกษาในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ระดับการตระหนักถึงปัญหา การได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยว และข้อมูลเกี่ยวกับระดับแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำ ของหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนบ้านสบรวก (สามเหลี่ยมทองคำ) ผลการวิเคราะห์ มีดังนี้

4.5.1 ระดับการตระหนักถึงปัญหา

จากการศึกษา หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนบ้านสบรวก มีความตระหนักถึงปัญหาด้านต่าง ๆ ของแหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำโดยรวมในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาข้อมูลตระหนักถึงปัญหารายประเด็น พบว่า หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนตระหนักถึงปัญหาในระดับมากเพียงประเด็นเดียวคือ ตระหนักว่านักท่องเที่ยวจะลดลงหากแหล่งท่องเที่ยวบริเวณสามเหลี่ยมทองคำอยู่ในสภาพเสื่อมโทรม และตระหนักถึงปัญหาในระดับปานกลางจำนวน 4

ประเด็น เรียงตามลำดับ คือ ความไม่รับผิดชอบของนักท่องเที่ยวที่มาเยือน ความไม่รับผิดชอบของหน่วยงานที่รับผิดชอบ ความไม่รับผิดชอบของเจ้าของร้านและบริการ และบริเวณสามเหลี่ยมทองคำมีสภาพที่เสื่อมโทรมและไม่นำมาเยี่ยมชม ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.20 แสดงว่า หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนบ้านสบรวก (สามเหลี่ยมทองคำ) ตระหนักต่อความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำ เก่งว่าหากความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น นักท่องเที่ยวอาจหลีกเลี่ยงการมาท่องเที่ยว ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการประกอบอาชีพ การค้าขาย การบริการ และอาชีพอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวอันเป็นผลกระทบต่อชุมชนเป็นอย่างมาก

ตาราง 4.20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลค่า การตระหนักถึงปัญหาของหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน

การตระหนักถึงปัญหา	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ความตระหนัก
- บริเวณสามเหลี่ยมทองคำมีสภาพที่เสื่อมโทรมและไม่นำมาเยี่ยมชม	2.96	1.20	ปานกลาง
- ความไม่รับผิดชอบของเจ้าของร้านและบริการ	3.14	1.17	ปานกลาง
- ความไม่รับผิดชอบของนักท่องเที่ยวที่มาเยือน	3.27	1.08	ปานกลาง
- ความไม่รับผิดชอบของหน่วยงานที่รับผิดชอบ	3.24	1.16	ปานกลาง
- จำนวนนักท่องเที่ยวลดลงหากบริเวณสามเหลี่ยมทองคำอยู่ในสภาพเสื่อมโทรม	3.50	1.25	มาก
เฉลี่ย	3.22	0.82	ปานกลาง

4.5.2 ระดับการได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยว

จากการศึกษา หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนบ้านสบรวก (สามเหลี่ยมทองคำ) ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวโดยรวมในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาการได้รับข่าวสารด้านการท่องเที่ยวรายประเด็น พบว่า หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนได้รับข้อมูลข่าวสารในระดับปานกลางทุกประเด็น เรียงตามลำดับ คือ ได้รับข้อมูลข่าวสารสภาพความเสื่อมโทรมของบริเวณสามเหลี่ยมทองคำ ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำ จากเสียงตามสายในหมู่บ้าน การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสถานการณ์ท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำ การได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำจากสื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ และสื่อหนังสือพิมพ์ ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.21

แสดงว่า การได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวของหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนบ้านสบรวก (สามเหลี่ยมทองคำ) จะเกี่ยวข้องกับสภาพความเชื่อมโยงของบริเวณสามเหลี่ยมทองคำ และข่าวสารที่ได้รับจากเสียงตามสายในหมู่บ้านมากที่สุด ทั้งนี้สื่อดังกล่าวถือเป็นสื่อที่เข้าถึงหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนมากกว่าสื่อชนิดอื่น

ตาราง 4.21 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลค่า การได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวของหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน

การได้รับข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว	ค่าเฉลี่ย	S.D.	การรับข่าวสาร
- ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสถานการณ์ท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำ	2.99	1.22	ปานกลาง
- ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำจากสื่อวิทยุ	2.76	1.18	ปานกลาง
- ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำจากสื่อโทรทัศน์	2.69	1.35	ปานกลาง
- ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำจากสื่อหนังสือพิมพ์	2.59	1.21	ปานกลาง
- ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำจากเสียงตามสาย			
- ของหมู่บ้าน	3.07	1.36	ปานกลาง
- ได้รับข้อมูลข่าวสารสภาพความเชื่อมโยงของบริเวณสามเหลี่ยมทองคำ	3.14	1.16	ปานกลาง
เฉลี่ย	2.87	0.81	ปานกลาง

4.5.3 ระดับแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำ

จากการศึกษา แรงจูงใจที่ทำให้หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแรงจูงใจรายประเด็นพบว่า แรงจูงใจในการมีส่วนร่วมของหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนอยู่ในระดับมากทุกประเด็นเรียงตามลำดับคือ มีความภาคภูมิใจ มีความมั่นคงในชีวิต ไม่จำเป็นต้องย้ายถิ่นฐาน มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีรายได้เพิ่มขึ้น และมีความปลอดภัย ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.22 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า แรงจูงใจที่ทำให้หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนเข้าไปมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว

สามเหลี่ยมทองคำมากที่สุดคือ ความภาคภูมิใจที่ชุมชนมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงและยอมรับทั่วไป และแหล่งท่องเที่ยวดังกล่าวช่วยทำให้การดำรงชีพของประชาชนในชุมชนดีขึ้น ไม่จำเป็นต้องย้ายถิ่นฐานไปยังแหล่งอื่น ๆ

ตาราง 4.22 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลค่า แรงจูงใจในการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำ ของหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน

แรงจูงใจ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แรงจูงใจ
- มีรายได้เพิ่มขึ้น	3.84	1.18	มาก
- มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น	3.85	1.06	มาก
- มีความภาคภูมิใจ	4.13	1.08	มาก
- มีความมั่นคงในชีวิตไม่จำเป็นต้องย้ายถิ่นฐาน	3.97	1.14	มาก
- มีความปลอดภัย	3.77	1.21	มาก
เฉลี่ย	3.91	0.94	มาก

4.6 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำ

จากการวิเคราะห์ได้ข้อเสนอแนะของหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนบ้านสบรวก (สามเหลี่ยมทองคำ) เกี่ยวกับมูลเหตุที่ทำให้บริเวณสามเหลี่ยมทองคำมีความเสื่อมโทรม ระดับวิกฤตของความเสื่อมโทรม ผู้มีหน้าที่แก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรม และวิธีที่ควรปฏิบัติเพื่อการมีส่วนร่วมดูแลรักษาสภาพของพื้นที่ไม่ให้เสื่อมโทรม ผลการวิเคราะห์มีดังนี้

4.6.1 ความเห็นเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้บริเวณสามเหลี่ยมทองคำเสื่อมโทรม

จากการศึกษาสาเหตุที่ทำให้บริเวณสามเหลี่ยมทองคำเสื่อมโทรม ตามความเห็นเรียงตามลำดับ คือ ลำดับแรกสาเหตุจากความไม่รับผิดชอบของเจ้าของร้านค้าและบริการ คิดเป็นร้อยละ 60.5 ลำดับที่สอง สาเหตุจากการขาดการจัดการที่มีประสิทธิภาพของเจ้าของสถานที่ คิดเป็นร้อยละ 51.0 ลำดับที่สาม สาเหตุจากถูกบังคับบังคับบัญชาจากสิ่งก่อสร้างในบริเวณ คิดเป็นร้อยละ 45.5 ลำดับที่สี่ สาเหตุจากถูกทำลายโดยผู้มาเยี่ยมเยือน/นักท่องเที่ยวคิดเป็นร้อยละ 42.0 ลำดับที่ห้า สาเหตุเสื่อมโทรมสภาพตามธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ 33.0 และลำดับที่หก

สาเหตุจากถูกใช้ประโยชน์เกินขีดความสามารถ คิดเป็นร้อยละ 29.5 ดังตารางที่ 4.23 แสดงว่าสาเหตุที่ทำให้แหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำมีสภาพทรุดโทรมมาจากสาเหตุสำคัญสองประการคือ ประการแรก การตั้งร้านค้าหรือร้านบริการต่าง ๆ ในบริเวณสามเหลี่ยมทองคำทำให้ทัศนียภาพของแหล่งท่องเที่ยวได้รับผลกระทบ ทั้งนี้เนื่องมาจากการขาดประสิทธิภาพในการจัดการของเจ้าของสถานที่ จึงเป็นมูลเหตุสำคัญที่ทำให้แหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำมีความเสื่อมโทรม

ตาราง 4.23 จำนวน และร้อยละของหัวหน้าครัวเรือนตัวแทน จำแนกตามความเห็นต่อสาเหตุที่ทำให้บริเวณสามเหลี่ยมทองคำเสื่อมโทรม

สาเหตุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
- เสื่อมโทรมสภาพตามธรรมชาติ	66	33.0
- ถูกทำลายโดยผู้มาเยี่ยมเยือน/นักท่องเที่ยว	84	42.0
- ถูกใช้ประโยชน์เกินขีดความสามารถ	59	29.5
- ความไม่รับผิดชอบของเจ้าของร้านค้าและบริการ	121	60.5
- ถูกบดบังทัศนียภาพจากสิ่งก่อสร้างในบริเวณ	91	45.5
- การขาดการจัดการที่มีประสิทธิภาพของเจ้าของสถานที่	102	51.0

4.6.2 ระดับวิกฤตความเสื่อมโทรม

จากการศึกษา หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน ส่วนใหญ่เห็นว่าสามเหลี่ยมทองคำวิกฤตความเสื่อมโทรมอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 7.05 รองลงมา เห็นว่าความเสื่อมโทรมยังไม่วิกฤต คิดเป็นร้อยละ 18.5 และเห็นว่าวิกฤตอยู่ในระดับมาก ดังตารางที่ 4.24

ตาราง 4.24 จำนวน และร้อยละ ของหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน จำแนกตามความคิดเห็นต่อระดับวิกฤตความเสื่อมโทรมของบริเวณสามเหลี่ยมทองคำ

ระดับวิกฤตความเสื่อมโทรม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
- ยังไม่วิกฤต	37	18.5
- วิกฤตปานกลาง	141	70.5
- วิกฤตมาก	22	11.0
รวม	200	100.

4.6.3 ผู้มีหน้าที่แก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรม

จากการศึกษา หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนมีความเห็นต่อผู้มีหน้าที่แก้ไขปัญหา เรียงตามลำดับ คือ ลำดับแรก ผู้มีหน้าที่แก้ไขปัญหาคือประชาชนในพื้นที่ คิดเป็นร้อยละ 79.0 ระดับที่สอง องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) คิดเป็นร้อยละ 66.5 ลำดับที่สาม คือ รัฐบาล คิดเป็นร้อยละ 36.5 ลำดับที่สี่ คือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย คิดเป็นร้อยละ 36.0 ลำดับที่ห้า คือ นักท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 31.0 และลำดับที่หก คือ องค์การเอกชน คิดเป็นร้อยละ 7.5 ดังตารางที่ 4.25 แสดงว่าหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนมีความเห็นสอดคล้องกันคือ ผู้มีหน้าที่แก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำคือ ประชาชนในพื้นที่ควรมีส่วนร่วมในการพิจารณาแก้ไขปัญหาของชุมชนมากกว่าการพึ่งความช่วยเหลือเพื่อแก้ไขปัญหาจากองค์กรหรือหน่วยงานอื่นเพียงอย่างเดียว

ตาราง 4.25 จำนวน และร้อยละของหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน จำแนกตามความเห็นต่อผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบในการแก้ไขปัญหาเสื่อมโทรมของบริเวณสามเหลี่ยมทองคำ

ผู้มีส่วนในการแก้ไขปัญหา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
- ประชาชนในพื้นที่	158	79.0
- องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)	133	66.5
- รัฐบาล	73	36.5
- องค์การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	72	36.0
- นักท่องเที่ยว	62	31.0
- องค์การเอกชน	15	7.5

4.6.4 วิธีที่ควรใช้สำหรับการแก้ไขปัญหาคือความเสื่อมโทรม

จากการศึกษา หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน เห็นว่าวิธีที่ควรนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาคือ เรียงตามลำดับคือ ลำดับแรก วิธีที่ควรใช้แก้ไขปัญหาคือ ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลทำนุบำรุงรักษาบริเวณพื้นที่ คิดเป็นร้อยละ 80.5 ลำดับที่สอง คือการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและเอกชนควรร่วมกันส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ข้อมูลข่าวสาร คิดเป็นร้อยละ 51.0 ลำดับที่สาม จัดตั้งชมรมฟื้นฟูและพัฒนาบริเวณพื้นที่และสิ่งแวดล้อมบริเวณรอบๆ คิดเป็นร้อยละ 47.5 ลำดับที่สี่ คือตั้งหน่วยงานตรวจดูแลบริเวณพื้นที่ คิดเป็นร้อยละ 41.5 ลำดับที่ห้า คือใช้มาตรการทางกฎหมายที่เข้มงวด กำหนดโทษรุนแรงและเฉียบขาดแก่ผู้ทำความเสียหาย คิดเป็นร้อยละ 30.5 ดังตารางที่ 4.26 แสดงว่า หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนเห็นว่าวิธีที่เหมาะสมสำหรับการแก้ไขปัญหาคือความเสื่อมโทรมของบริเวณสามเหลี่ยมทองคำคือ การให้ชุมชนเป็นผู้มีส่วนร่วมดูแลทำนุบำรุงรักษาบริเวณพื้นที่มากกว่าให้กลุ่มหรือบุคคลอื่นเข้ามาดูแล อย่างไรก็ตาม หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนยังเห็นความสำคัญบทบาทของกลุ่มอื่นในการเข้าร่วมแก้ไขปัญหาดังเช่นกัน คือองค์การการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยควรเผยแพร่ความรู้ข้อมูลข่าวสารให้แก่ประชาชนในฐานะของนักท่องเที่ยวเพื่อร่วมมือกันดูแลรักษาบริเวณพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ

ตาราง 4.26 จำนวน และร้อยละของหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน จำแนกตามความเห็นวิธีที่เหมาะสมควรใช้สำหรับการดูแลรักษาสภาพของบริเวณพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำไม่ให้เสื่อมโทรม

วิธีที่ควรใช้	จำนวน (คน)	ร้อยละ
- ตั้งหน่วยงานตรวจดูแลบริเวณพื้นที่	83	41.5
- ใช้มาตรการทางกฎหมายที่เข้มงวด กำหนดโทษรุนแรงและเฉียบขาดแก่ผู้ทำความเสียหาย	61	30.5
- ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแล ทำนุบำรุงรักษาบริเวณพื้นที่	161	80.5
- ตั้งชมรมฟื้นฟูและพัฒนาบริเวณพื้นที่ และสิ่งแวดล้อมบริเวณรอบๆ	95	47.5
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและเอกชน ควรร่วมกันส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ข้อมูลข่าวสาร	102	51.0

4.6.5 แหล่งข่าวสารที่ควรใช้สำหรับการเผยแพร่ข่าวสาร

จากการศึกษา หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนเห็นว่าควรใช้แหล่งเผยแพร่ข้อมูลหลากหลาย ซึ่งสามารถรวบรวมเป็นประเด็นใหญ่ ๆ ได้ 4 ประการสำคัญคือ ลำดับแรก ควรใช้สื่อสารมวลชน ประกอบด้วย วิทยุ (รวมถึงตามสายในหมู่บ้าน) โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เพื่อใช้สำหรับเผยแพร่ความรู้และข่าวสาร คิดเป็น ร้อยละ 44.5 ลำดับที่สอง เห็นควรตั้งป้ายแสดงรายละเอียด และจัดตั้งจุดบริการข่าวสารความรู้ ทั่วพื้นที่บริเวณสามเหลี่ยมทองคำ คิดเป็นร้อยละ 34.0 ลำดับที่สาม การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ควรทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ข่าวสารความรู้ให้นักท่องเที่ยวได้รับทราบผ่านองค์กรต่าง ๆ หรือบริษัทนำเที่ยวเพื่อแจ้งให้นักท่องเที่ยวได้ทราบ คิดเป็นร้อยละ 12.0 และลำดับที่สี่ ประชาชนในชุมชนควรช่วยกันดูแล คิดเป็นร้อยละ 8.0 ดังตารางที่ 4.27 แสดงว่าหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนบ้านสบรวก (สามเหลี่ยมทองคำ) เห็นว่าสื่อการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารนั้นควรใช้สื่อมวลชนทำหน้าที่นี้จะเหมาะสมที่สุด เพราะสื่อดังกล่าวมีผู้ติดตามอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งโอกาสการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสภาพสิ่งแวดล้อมบริเวณพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำของผู้สนใจจะมากกว่าสื่อทางอื่น

ตาราง 4.27 จำนวน และร้อยละ ของหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน จำแนกตามความคิดเห็นสื่อที่ควรใช้สำหรับการเผยแพร่ข่าวสาร

แหล่งข่าวสาร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
- สื่อสารมวลชน (วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์)	89	44.5
- การตั้งป้ายแสดงรายละเอียด และจัดตั้งจุดบริการข่าวสารให้ทั่วพื้นที่	68	34.0
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	24	12.0
- ประชาชนในชุมชนต้องช่วยกันดูแล และแจ้งข่าวสารให้นักท่องเที่ยวทราบ	16	8.0

หมายเหตุ หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนสามารถตอบได้หลายข้อ

4.6.6 บทบาทขององค์กรรัฐและเอกชนต่อการทำนุบำรุงพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ

จากการศึกษา หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนเห็นว่าองค์กรเหล่านั้นควรมีบทบาทในหลายด้าน โดยเฉพาะบทบาทสำคัญ ๆ ตามลำดับ ดังนี้ ลำดับแรก ต้องการให้องค์กรรัฐและรัฐวิสาหกิจ สนับสนุนงบประมาณสำหรับการประชาสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 34.0 ลำดับที่สอง ต้องการให้องค์กรรัฐและรัฐวิสาหกิจ ร่วมมือกับประชาชนในชุมชนดูแลรักษาพื้นที่ คิดเป็นร้อยละ 26.0 ลำดับที่สาม ต้องการให้ช่วยเหลือจัดทำป้ายรณรงค์ หรือป้ายแสดงจุดท่องเที่ยวสำคัญ ๆ ในบริเวณพื้นที่ คิดเป็นร้อยละ 14.0 และลำดับที่สี่ ต้องการให้องค์กรรัฐและรัฐวิสาหกิจร่วมกัน ตั้งกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อกำหนดอื่น ๆ เพื่อประโยชน์ต่อการควบคุมบริษัท นำเที่ยวให้ดูแลสอดส่องนักท่องเที่ยวให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของพื้นที่ คิดเป็นร้อยละ 10.0 ดังตารางที่ 4.28 แสดงว่า หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนบ้านสบรวก (สามเหลี่ยมทองคำ) ต้องการให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย รัฐบาล และรัฐวิสาหกิจ ช่วยเหลือในด้านงบประมาณสำหรับการประชาสัมพันธ์

ตาราง 4.28 จำนวน และร้อยละของหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน จำแนกตามความคิดเห็น
ต่อบทบาทขององค์กรรัฐและเอกชนในการทำนุบำรุงพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ

บทบาท	จำนวน (คน)	ร้อยละ
- สนับสนุนงบประมาณสำหรับการประชาสัมพันธ์	68	34.0
- ร่วมมือกับชุมชนในการดูแลรักษาพื้นที่	52	26.0
- จัดทำป้ายรณรงค์	28	14.0
- ร่วมมือกันกำหนดหลักเกณฑ์ปฏิบัติให้แก่บริษัท ท่องเที่ยว	20	10.0

หมายเหตุ หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน สามารถตอบได้หลายข้อ

4.6.7 การมีส่วนร่วมในการทำนุบำรุงรักษาบริเวณพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำของนักท่องเที่ยว

จากการศึกษา หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน เห็นว่านักท่องเที่ยวควรมีส่วนร่วมในการทำนุบำรุงสถานที่ เรียงตามลำดับ ดังนี้ ลำดับแรก นักท่องเที่ยวควรปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ กฎหมาย ตลอดจนทั้งขยะในภาชนะที่จัดไว้ คิดเป็นร้อยละ 39.0 ลำดับที่สอง นักท่องเที่ยวต้องตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อม โดยช่วยกันรักษาสภาพแวดล้อม ไม่หยิบฉวยสิ่งของ

ภายในบริเวณท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 13.0 ลำดับที่สาม นักท่องเที่ยวต้องปฏิบัติตามคำแนะนำของบริษัทนำเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 12.0 และต้องปฏิบัติตามตนเป็นนักท่องเที่ยวที่ดี คิดเป็นร้อยละ 7.5 ดังตารางที่ 4.29 แสดงว่า หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน บ้านสบรวก (สามเหลี่ยมทองคำ) เห็นว่านักท่องเที่ยวปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมาย จะเป็นการช่วยกันทำนุบำรุงรักษาบริเวณพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำได้อย่างดี

ตาราง 4.29 จำนวน และร้อยละของหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน จำแนกตามความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทำนุบำรุงรักษาพื้นที่ของนักท่องเที่ยว

บทบาท	จำนวน (คน)	ร้อยละ
- ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ และทิ้งขยะในจุดที่กำหนด	78	39.0
- ช่วยกันดูแลรักษาทรัพยากร	26	13.0
- ปฏิบัติตามคำแนะนำของบริษัทท่องเที่ยวและ ป้ายแนะนำ	24	12.0
- เป็นนักท่องเที่ยวที่ดี	15	7.5

หมายเหตุ หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน สามารถตอบได้หลายข้อ

4.6.8 การมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่

จากการศึกษา หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน เห็นว่าประชาชนในพื้นที่ควรมีส่วนร่วมในการทำนุบำรุงสถานที่ เรียงตามลำดับดังนี้ ลำดับแรก ช่วยกันดูแลรักษาความสะอาดในพื้นที่ คิดเป็นร้อยละ 26.5 ลำดับที่สอง ช่วยกันรักษาพื้นที่และทรัพยากรในพื้นที่ คิดเป็นร้อยละ 24.0 ลำดับที่สาม ร้านค้าในบริเวณสามเหลี่ยมทองคำต้องช่วยกันดูแลระหว่างกันโดยจัดวางสินค้าให้เป็นระเบียบ คิดเป็นร้อยละ 10.5 ลำดับที่สี่ ต้องไม่เอารัดเอาเปรียบนักท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 6.0 และลำดับที่ห้า ต้องมีความสามัคคี คิดเป็นร้อยละ 3.5 ดังตารางที่ 4.30 แสดงว่า หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน บ้านสบรวก (สามเหลี่ยมทองคำ) ต้องการให้ประชาชนในพื้นที่ช่วยกันดูแลรักษาพื้นที่ท่องเที่ยวให้มีความอุดมสมบูรณ์อยู่ตลอดเวลา เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง

ตาราง 4.30 จำนวน และร้อยละของหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน จำแนกตามความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทำนุบำรุงรักษาพื้นที่ของประชาชนในพื้นที่

การมีส่วนร่วมของประชาชน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
- ช่วยกันดูแลรักษาความสะอาดในพื้นที่	53	26.5
- ช่วยกันรักษาพื้นที่ และทรัพยากร	48	24.0
- ร้านค้าต้องจัดให้เป็นระเบียบ	21	10.5
- ไม่เอาเปรียบนักท่องเที่ยว	12	6.0
- ต้องมีความสามัคคี	7	3.5

หมายเหตุ หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน สามารถตอบได้หลายข้อ

4.7 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำ

4.7.1 เพศกับการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว

จากการศึกษา หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน บ้านสบรวก (สามเหลี่ยมทองคำ) ทั้งเพศชายและหญิงต้องการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำไม่แตกต่างกันทางสถิติ ดังตารางที่ 4.31 แสดงว่าหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน ทั้งเพศชายและหญิง ต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำในระดับเดียวกัน

ตาราง 4.31 การวิเคราะห์ความแตกต่างความต้องการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวของหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน เพศชายกับเพศหญิง

เพศ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	t
ชาย	3.70	0.71	-0.961 ^{NS}
หญิง	3.81	0.79	

หมายเหตุ : NS = ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.7.2 อายุกับการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว

1) การมีส่วนร่วมของหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนจำแนกตามอายุ

จากการศึกษา หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน ต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามกลุ่มอายุ พบว่า หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนไม่เกิน 50 ปี ต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวในระดับมาก เรียงตามกลุ่มอายุด้วยค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ กลุ่มอายุไม่เกิน 20 ปี อายุระหว่าง 21-30 ปี อายุระหว่าง 31 - 40 ปี และอายุระหว่าง 41 - 50 ปี ตามลำดับ ในขณะที่กลุ่มอายุตั้งแต่ 51 ปีขึ้นไป ต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวในระดับปานกลาง ดังแสดงในตารางที่ 4.32

ตาราง 4.32 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลค่าความต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวของหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	การมีส่วนร่วม
ไม่เกิน 20 ปี	29	4.03	0.50	มาก
21 – 30 ปี	69	3.92	0.68	มาก
31 – 40 ปี	48	3.72	0.67	มาก
41 – 50 ปี	33	3.60	0.96	มาก
51 ปีขึ้นไป	21	3.23	0.86	ปานกลาง
รวม	200	3.76	0.76	มาก

2) การวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมของหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนจำแนกตามอายุ

จากการศึกษา หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน บ้านสนรอก (สามเหลี่ยมทองคำ) ที่มีช่วงอายุต่างกัน จะมีความต้องการในการมีส่วนร่วมฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังแสดงในตารางที่ 4.33

ตาราง 4.33 การวิเคราะห์ความแตกต่างความต้องการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว
ของหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน จำแนกตามแหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูล	df	SS	MS	F
- ระหว่างกลุ่ม	4	10.865	2.716	5.121**
- ภายในกลุ่ม	195	103.428	0.530	
รวม	199	114.293		

หมายเหตุ ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3) การเปรียบเทียบความแตกต่างความต้องการมีส่วนร่วมของหัวหน้า ครัวเรือนหรือตัวแทนแต่ละกลุ่มอายุ

เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างช่วงอายุเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน ที่มีอายุไม่เกิน 30 ปี ต้องการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำสูงกว่าหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน ที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป ดังตารางที่ 4.34 แสดงว่า หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน ที่มีอายุน้อย หรืออายุไม่เกิน 30 ปี ต้องการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำสูงกว่าหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน ที่มีอายุมากกว่า 50 ปี กล่าวได้ว่าเยาวชนหรือประชาชนในปัจจุบันมีความสนใจเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและต้องการช่วยเหลือดูแลฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวของท้องถิ่นให้มีสภาพดีสูงกว่าผู้มีอายุมากกว่า

ตาราง 4.34 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความต้องการมีส่วนร่วมฟื้นฟูแหล่ง
ท่องเที่ยวของหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน จำแนกตามอายุ ด้วยวิธีของ Scheffe

อายุ	ค่าเฉลี่ย	ไม่เกิน 20 ปี	21 – 30 ปี	31 – 40 ปี	41 – 50 ปี	51 ปีขึ้นไป
		4.03	3.92	3.72	3.60	3.23
ไม่เกิน 20 ปี	4.03	-	0.11	0.32	0.43	0.80
21 – 30 ปี	3.92		-	0.21	0.32	0.69
31 – 40 ปี	3.72			-	0.12	0.49
41 – 50 ปี	3.60				-	0.37
51 ปีขึ้นไป	3.23					-

4.7.3 อาชีพกับการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว

1) การมีส่วนร่วมของหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนจำแนกตามอาชีพ

จากการศึกษา หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน ต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามกลุ่มอาชีพ พบว่า หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนทุกอาชีพต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวในระดับมาก เรียงตามกลุ่มอาชีพด้วยค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ กลุ่มอาชีพนักเรียน/นักศึกษา อาชีพรับจ้าง อาชีพข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ และอาชีพค้าขาย ตามลำดับ เว้นแต่กลุ่มอาชีพเกษตรกร ต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวในระดับปานกลาง ดังแสดงในตารางที่ 4.35

ตาราง 4.35 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลค่า ความต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวของหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	การมีส่วนร่วม
- เกษตรกร	81	3.44	0.84	ปานกลาง
- ค้าขาย	46	3.88	0.58	มาก
- รับจ้าง	9	4.10	0.57	มาก
- ขรก/รัฐวิสาหกิจ	21	3.89	0.63	มาก
- นักเรียน/นักศึกษา	43	4.11	0.64	มาก
รวม	200	3.76	0.76	มาก

2) การวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมของหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนจำแนกตามอาชีพ

จากการศึกษา หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน บ้านสบรวก (สามเหลี่ยมทองคำ) ที่ประกอบอาชีพต่างกัน พบว่า มีความต้องการในการมีส่วนร่วมฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตารางที่ 4.36

ตาราง 4.36 การวิเคราะห์ความแตกต่างความต้องการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว
ของหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนอาชีพต่าง ๆ

แหล่งข้อมูล	df	SS	MS	F
- ระหว่างกลุ่ม	4	15.340	3.835	7.557**
- ภายในกลุ่ม	195	98.953	0.507	
รวม	199	114.293		

หมายเหตุ ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3) การเปรียบเทียบความแตกต่างความต้องการมีส่วนร่วมของหัวหน้า ครัวเรือนหรือตัวแทนแต่ละกลุ่มอาชีพ

เมื่อตรวจสอบความแตกต่างความต้องการมีส่วนร่วมฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว
ระหว่างอาชีพเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน ที่มีอาชีพค้าขาย
ต้องการมีส่วนร่วมสูงกว่าอาชีพเกษตรกร และกลุ่มนักเรียนนักศึกษาต้องการมีส่วนร่วมสูงกว่า
อาชีพเกษตรกร ดังตารางที่ 4.37 แสดงว่านักเรียนนักศึกษาต้องการมีส่วนร่วมฟื้นฟูแหล่ง
ท่องเที่ยว สูงกว่ากลุ่มอาชีพเกษตรกร แต่ไม่สูงกว่าอาชีพอื่นๆ ในขณะที่กลุ่มอาชีพค้าขายต้องการ
มีส่วนร่วมสูงกว่าอายุเกษตรกร แต่ไม่สูงกว่าอาชีพอื่น ๆ

ตาราง 4.37 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความต้องการมีส่วนร่วมฟื้นฟูแหล่ง
ท่องเที่ยวของหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน อาชีพต่าง ๆ ด้วยวิธีของ Scheffe

อาชีพ		เกษตรกร	ค้าขาย	รับจ้าง	ชนก/รัฐ วิสาหกิจ	นักเรียน/ นักศึกษา
	ค่าเฉลี่ย	3.44	3.88	4.10	3.89	4.11
- เกษตรกร	3.44	-	-0.436	-0.6543	-0.4524	-0.6628
- ค้าขาย	3.88		-	-0.2183	-0.016	-0.2268
- รับจ้าง	4.10			-	0.202	-0.008
- ชนก/รัฐวิสาหกิจ	3.89				-	-0.210
- นักเรียน/นักศึกษา	4.11					-

4.7.4 การศึกษากับการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว

1) การมีส่วนร่วมของหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนจำแนกตามการศึกษา

จากการศึกษา หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน ต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษา พบว่า หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนทุกระดับการศึกษาต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวในระดับมาก เรียงตามกลุ่มระดับการศึกษาด้วยค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ กลุ่มที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ระดับมัธยมศึกษา ระดับ ปวช. และระดับ ปวส. ตามลำดับ เว้นแต่กลุ่มการศึกษาระดับประถมศึกษาต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวในระดับปานกลาง ดังแสดงในตารางที่ 4.38

ตาราง 4.38 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลค่า ความต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวของหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน จำแนกตามการศึกษา

การศึกษา	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	การมีส่วนร่วม
- ประถมศึกษา	51	3.34	0.90	ปานกลาง
- มัธยมศึกษา	60	3.96	0.63	มาก
- ปวช.	48	3.85	0.67	มาก
- ปวส.	19	3.74	0.75	มาก
- ปริญญาตรี	22	4.05	0.51	มาก
รวม	200	3.76	0.76	มาก

2) การวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมของหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนจำแนกตามการศึกษา

จากการศึกษา หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน บ้านสบรวก (สามเหลี่ยมทองคำ) ที่มีการศึกษาต่างกัน ต้องการมีส่วนร่วมฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตารางที่ 4.39

ตาราง 4.39 การวิเคราะห์ความแตกต่างความต้องการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวของหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน ที่มีการศึกษาต่างกัน

แหล่งข้อมูล	df	SS	MS	F
- ระหว่างกลุ่ม	4	13.325	3.331	6.434**
- ภายในกลุ่ม	195	100.968	0.518	
รวม	199	114.293		

หมายเหตุ ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3) การเปรียบเทียบความแตกต่างความต้องการมีส่วนร่วมของหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนแต่ละระดับการศึกษา

เมื่อทดสอบความแตกต่างความต้องการมีส่วนร่วมฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวระหว่างกลุ่มการศึกษาระดับต่าง ๆ เป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาต้องการมีส่วนร่วมฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวต่ำกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ระดับ ปวช. และระดับปริญญาตรี ดังตารางที่ 4.40 แสดงว่า หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ต้องการมีส่วนร่วมฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวต่ำกว่าหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนที่มีการศึกษาสูงกว่า ยกเว้นกลุ่มที่มีการศึกษาระดับ ปวช. จึงกล่าวได้ว่าหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน ที่มีการศึกษาสูงต้องการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวสูงกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาต่ำ

ตาราง 4.40 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความต้องการมีส่วนร่วมฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวของหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน ที่มีการศึกษาต่างกัน ด้วยวิธีของ Scheffe

การศึกษา	ค่าเฉลี่ย	ประถม ศึกษา	มัธยม ศึกษา	ปวช.	ปวส.	ปริญญาตรี หรือสูงกว่า
		3.34	3.96	3.85	3.74	4.05
- ประถมศึกษา	3.34	-	-0.6113*	0.5088*	-0.3926	0.7012*
- มัธยมศึกษา	3.96		-	0.1025	0.2187	-0.0899
- ปวช.	3.85			-	0.1162	-0.1924
- ปวส.	3.74				-	-0.3086
- ปริญญาตรี	4.05					-

4.8 ผลการสัมภาษณ์

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้ทำการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน และผู้เกี่ยวข้องกับการฟื้นฟู พัฒนา และปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำ จำนวน 10 ราย ผลการสัมภาษณ์ มีดังต่อไปนี้

4.8.1 ด้านนโยบาย

1) นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการฟื้นฟูของหน่วยงาน

จากการศึกษาได้ข้อสรุปในทำนองเดียวกันว่า ปัจจุบันทุกหน่วยงานให้ความสำคัญกับการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำ และกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์สามเหลี่ยมทองคำไว้ในทำนองเดียวกัน คือ มุ่งเน้นความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความสะอาด ความปลอดภัยในพื้นที่ด้วยการส่งเสริมให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการฟื้นฟู พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังมีนโยบายส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อเผยแพร่ให้นักท่องเที่ยว การกระทำภายในพื้นที่เพียงอย่างเดียวคงไม่สามารถกระตุ้นนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำได้ ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวทราบ ตลอดจนเชิญชวนให้มีการท่องเที่ยว โดยใช้ระยะเวลาพักนานวันขึ้น เพื่อให้มีการใช้จ่ายในการซื้อบริการ อาหาร ที่พัก ของที่ระลึก เพื่อประชาชนในท้องถิ่นมีงานทำ ร้านค้า ขายของได้มากขึ้น ทำให้เศรษฐกิจสามเหลี่ยมทองคำดีขึ้นโดยรวม

2) การบังคับใช้กฎหมายต่อผู้ประกอบการสถานที่ท่องเที่ยว

จากการศึกษาผู้ให้สัมภาษณ์มีความคิดเห็นออกเป็น 2 ฝ่ายคือ ฝ่ายแรกเห็นว่ากฎหมายที่ใช้บังคับกับผู้ประกอบการที่สาธารณะมีความเหมาะสมดี อยู่บนพื้นฐานของความร่วมมือมากกว่าการบีบบังคับ มีความจริงจัง และไม่ควรเลือกปฏิบัติรวมทั้งให้มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับบทลงโทษ การฝ่าฝืนกฎหมายให้ประชาชนได้ทราบอย่างต่อเนื่อง

ฝ่ายที่สองเห็นว่ากฎหมายขาดความเหมาะสมที่บังคับใช้ปัจจุบันเกินไป ไม่ได้ผล มีบทลงโทษน้อย คนไม่เกรงกลัว ลงโทษไม่จริงจัง ความอ่อนแอของกฎหมายมักเกิดจากผู้ปฏิบัติหรือผู้ควบคุมเอื้อประโยชน์ให้คนบางกลุ่ม เห็นควรให้มีการปรับปรุงแก้ไข

3) รัฐควรกำหนดนโยบายการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเช่นใด

จากการสัมภาษณ์ ผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นแตกต่างกันไปดังนี้คือ ควรให้มีนโยบายเพื่อเน้นความร่วมมือ เน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายทั้งภาครัฐและภาคเอกชนและประชาชนในพื้นที่เพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติ รวมถึงการปรับปรุงให้ดีขึ้นกว่าเดิม ปรับปรุงสิ่งแวดล้อมส่งเสริมคนในพื้นที่ให้มีความรู้ในการรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อม ในแหล่งท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ตลอดจน

ฟื้นฟูพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยวให้เป็นกลุ่มที่พักยาว (Long Stay) และควรกำหนดนโยบายเพื่อการพัฒนาในเรื่องความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือของประเทศ รัฐบาลควรมีนโยบายกำหนดงบประมาณสำหรับพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มากกว่าเท่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ เช่น น้ำตก ภูเขา

4) ข้อดี ข้อเสีย นโยบายรัฐต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ

จากการศึกษาผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า นโยบายของรัฐต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติมีข้อดี และข้อเสีย ดังนี้

ข้อดีของนโยบายของรัฐต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ คือ ทำให้ประชาชนในพื้นที่มีรายได้เพิ่มมากขึ้น ชุมชนมีเศรษฐกิจที่ดี ทำให้แหล่งท่องเที่ยวมีสภาพที่ดีขึ้นและทำให้ประเทศมีรายได้ อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการนำรายได้เข้าสู่ประเทศ สถานที่สะอาดขึ้นทำให้น่าไปเที่ยว และนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น

ข้อเสียของนโยบายของรัฐต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ คือ อาจจะทำให้แหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรมเร็วขึ้นเพราะไม่มีการจำกัดนักท่องเที่ยวที่จะหลั่งไหลเข้ามาท่องเที่ยวมาก นโยบายของรัฐไม่ค่อยมีคนปฏิบัติตาม ทำให้แหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรม อาจทำให้เกิดความเสียหายต่อธรรมชาติ สถานที่ท่องเที่ยวจะแออัดในช่วงเทศกาลต่าง ๆ และช่วงฤดูหนาว และการสูญเสียงบประมาณในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

5) นโยบายของรัฐที่ควรปรับปรุง

จากการศึกษาผู้ให้สัมภาษณ์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายของรัฐที่ควรปรับปรุงออกเป็น 3 ประเด็นคือ

ประเด็นแรก ต้องการให้มีการปรับปรุงนโยบายเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ตลอดจนประชาชนในพื้นที่ให้มากที่สุด

ประเด็นที่สอง ต้องการให้มีการปรับปรุงนโยบายเพื่ออำนวยความสะดวกในการสร้างถนนเข้าออกแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติแต่ต้องไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ประเด็นที่สาม ต้องการให้มีการปรับปรุงนโยบายเพื่อเพิ่มความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยว ตลอดจนมีศูนย์ข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวเพื่อใช้ประชาสัมพันธ์ให้แก่นักท่องเที่ยวได้รับทราบ

4.8.2 ข้อเสนอแนะแนวทางการฟื้นฟู

1) แนวทางพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำ

จากการศึกษาผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำไว้ดังนี้

การฟื้นฟูพัฒนาด้วยการปรับปรุง สรุปได้ว่า ควรมีการปรับปรุงเกี่ยวกับการจัดบริเวณร้านค้าต่าง ๆ ได้แก่ ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก สถานที่จอดรถ ห้องน้ำ ห้องสุขาให้เป็นระเบียบ สะอาดเรียบร้อย ไม่ขวางทางในการสัญจรไปมาของนักท่องเที่ยว ตลอดจนต้องทำการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมปฐมนิยสถานให้อยู่ในสภาพที่น่าชมและเป็นที่ยกย่องต่อนักท่องเที่ยว ด้วยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย และควรเน้นการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์ โดยเฉพาะการพัฒนาวิถีชีวิตชนเผ่าพื้นเมืองด้วยการสนับสนุนให้มีการแสดงกิจกรรมของท้องถิ่นเพื่อสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยว

2) แนวทางการฟื้นฟูพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรม

จากการศึกษา ผู้ให้สัมภาษณ์ได้เสนอแนะแนวทางในทำนองเดียวกันสำหรับการฟื้นฟูพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่เสื่อมโทรม ควรปรับปรุงพื้นที่บริเวณแหล่งท่องเที่ยวโดยการปลูกไม้ดอกไม้ประดับ รักษาความสะอาดบริเวณแหล่งท่องเที่ยว โดยจัดทำแผนงานที่จะทำให้เกิดความเหมาะสมและเกิดประโยชน์อย่างสูงสุด โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกับชุมชนในพื้นที่และควรมีการปลูกฝังให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจตลอดจนเห็นความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มีความรักธรรมชาติ ผูกพัน เอื้ออาทรแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติมากขึ้น จะช่วยลดความเสื่อมโทรมที่เกิดขึ้นจากนักท่องเที่ยวและประชาชนในชุมชนได้เป็นอย่างมาก

3) การมีส่วนร่วมของภาคเอกชน

จากการศึกษาผู้ให้สัมภาษณ์ทุกราย ต้องการให้ภาคเอกชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการพัฒนาในรูปแบบต่างๆ และร่วมกันดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยว โดยเฉพาะบริเวณร้านค้า ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก ความมีน้ำใจไมตรีของประชาชนเจ้าของพื้นที่มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการพัฒนาสามเหลี่ยมทองคำเป็นการระดมกำลังสติปัญญาเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ง่าย แต่ควรเน้นในเชิงอนุรักษ์ให้มากที่สุด อย่างไรก็ตาม หากต้องการให้การมีส่วนร่วมเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนามากขึ้น ควรให้ภาคเอกชนเข้าไปมีส่วนร่วมกับประชาชนและหน่วยงานของราชการ การให้ความร่วมมือจากภาคเอกชนนั้น ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนหนึ่งเห็นว่าเป็นเพราะภาคเอกชนมีความคล่องตัว และได้รับผลประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยวโดยตรงอย่างมาก มีความสามารถในการปฏิบัติงานสูงกว่าราชการนั่นเองโดยเฉพาะเรื่องงบประมาณ

4) ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาของอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

จากการศึกษาผู้ให้สัมภาษณ์ต้องการให้สามเหลี่ยมทองคำ อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย มีแนวทางสำหรับการพัฒนาเป็นของตนเอง ดังนี้

ต้องฟื้นฟูพัฒนาเอกลักษณ์ทางด้านวัฒนธรรมของท้องถิ่น ให้ประชาชนในพื้นที่ให้รักษาประเพณีพื้นเมืองดั้งเดิมของหมู่บ้าน และชนเผ่าของตนเองไว้ให้มากที่สุด จะเป็นประโยชน์ต่อการท่องเที่ยว และส่งผลต่อรายได้จากการท่องเที่ยวอีกทางหนึ่งด้วย รวมทั้งการพัฒนาในด้านอื่น ๆ ที่เป็นปัจจัยเสริมสำหรับการท่องเที่ยว คือ การพัฒนาในด้านการขนส่งทางน้ำ ซึ่งมีพื้นที่ติดกับแม่น้ำโขง และสามารถนำมาเป็นจุดเด่นและจุดขายในด้านการท่องเที่ยวที่ติดต่อไปยังประเทศจีน ลาว เขมรได้ อำเภอเชียงแสนควรมีแนวทางในการพัฒนาเป็นของตนเอง เพราะมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวโดยเฉพาะสามเหลี่ยมทองคำ ซึ่งเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของเชียงแสนคือนอกจากต้องฟื้นฟูพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำและแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ได้แก่ วัดวาอารามที่เก่าแก่รอบ ๆ บริเวณแล้วควรพัฒนาระบบสาธารณูปโภคสำหรับการท่องเที่ยวด้วย อย่างไรก็ตาม การพัฒนาต้องอยู่บนพื้นฐานความคิดความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ของตนเองไม่ผูกโยงไว้กับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ทั้งนี้เพราะอำเภอเชียงแสนมีเอกลักษณ์เป็นของตนเองที่สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้มาท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องทุก ๆ ฤดูกาล

5) ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของชุมชนพื้นเมืองบ้านสบรวก (สามเหลี่ยมทองคำ)

จากการสัมภาษณ์ ผู้ให้สัมภาษณ์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนพื้นที่ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำ ไว้หลายประเด็น ได้แก่

5.1) ชุมชนจะต้องร่วมแรงร่วมใจ สามัคคี ช่วยกันจัดทำกิจกรรมประเพณีสำคัญ ๆ เช่น งานสงกรานต์ งานทำบุญ ประเพณีต่างๆ ของตนเองไว้ให้นักท่องเที่ยวตลอดปี

5.2) ชุมชนในพื้นที่ควรจะมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ในพื้นที่ของตนเองเพราะจะทำให้เกิดความรักและความหวงแหนแหล่งท่องเที่ยวเพื่อประโยชน์แก่ลูกหลาน

5.3) การจัดเวทีประชาคมเพื่อจัดทำแผนฟื้นฟูพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำ จัดทำประชาพิจารณ์เพื่อสร้างการยอมรับร่วมกันในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำ

5.4) ชุมชนควรส่งเสริมให้ชุมชนในพื้นที่ มีอัตลักษณ์อันดีงาม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

5.5) ชุมชนต้องพัฒนาบุคลากรของตนเองให้สามารถจัดการแหล่งท่องเที่ยวได้ด้วยตนเองด้วยการจัดการทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำ ปรับปรุงภูมิทัศน์รอบบริเวณจุดพักผ่อน จุดชมวิวยุคทันสมัย จัดระเบียบร้านขายของที่ระลึก ร้านอาหาร ที่จอดรถ ให้เหมาะสมสวยงาม จัดตั้งศูนย์ข้อมูลให้นักท่องเที่ยวได้ศึกษาหาความรู้ประวัติความเป็นมาในอดีต เพื่อให้ นักท่องเที่ยวได้รับประโยชน์ทั้งความรู้และความเพลิดเพลิน ประทับใจในความสวยงามของธรรมชาติพร้อม ๆ กัน